

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

www.nipiagogoi.gr

16/7/2023

ΠΕΡΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ Ή ΑΚΥΡΩΣΗ - ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Σε καιρούς που διεθνώς καλλιεργούνται τάσεις ιδιωτικοποίησης και εμπορευματοποίησης, σε καιρούς βαθιάς κρίσης, η θεσμοθέτηση της δίχρονης υποχρεωτικής προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης ως αναπόσπαστου τμήματος της 14χρονης δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης, ως βάσης του δημόσιου δωρεάν σχολείου, ως βασικού πυλώνα υπεράσπισης του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης είχε και εξακολουθεί να έχει ιδιαίτερη σημασία, όχι μόνο για τον κόσμο της εκπαίδευσης αλλά για όλη την κοινωνία.¹ Ιστορικό σημείο επίτευξης μιας κοινωνικής και εκπαιδευτικής κατάκτησης αποτέλεσε η ψήφιση της παραγράφου 3, του άρθρου 33 στο Νόμο 4521/2018², σύμφωνα με την οποία η μονοετής υποχρεωτική προσχολική αγωγή και εκπαίδευση έγινε σταδιακά διετής με βάθος χρόνου υλοποίησης τα τρία έτη.

Η θεσμοθέτηση αυτή έδωσε το δικαίωμα σε όλα τα παιδιά ηλικίας 4 – 6 ετών να έχουν πρόσβαση σε ποιοτική προσχολική εκπαίδευση, χωρίς να αποτελούν λαχείο σε κληρωτίδα, να ανιχνεύονται εγκαίρως οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές τους ανάγκες ώστε να μπορεί να υπάρχει κατάλληλη υποστήριξη (όταν η πολιτεία διασφαλίζει την χωρίς καθυστερήσεις πορεία της διαδικασίας). Ταυτόχρονα, αποσυμφόρησε τους παιδικούς σταθμούς και διευκόλυνε τα μικρότερα παιδιά να βρίσκουν μια θέση σε αυτούς. Επιπλέον, η ρύθμιση έδωσε τη δυνατότητα του καθορισμού – διαχωρισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων μεταξύ νηπιαγωγών και βρεφονηπιοκόμων που επί σειρά ετών επικαλύπτονταν. Φυσικά υπάρχουν πολλά πράγματα που πρέπει ακόμη να γίνουν, όπως η χρηματοδότηση ενός γενναίου προγράμματος σχολικής στέγης με σύγχρονα και ασφαλή κτίρια, ο μαζικός διορισμός εκπαιδευτικών και βοηθητικού προσωπικού, η μείωση μαθητών σε 15 ανά νηπιαγωγό, η δημιουργία τμημάτων ένταξης σε κάθε νηπιαγωγείο κ.ά.

Στην ομιλία του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού κ. Κυριάκου Πιερρακάκη στο πλαίσιο της συζήτησης επί των Προγραμματικών Δηλώσεων της Κυβέρνησης μεταξύ άλλων ακούσαμε για την προσχολική εκπαίδευση ότι:

¹ <http://doe.gr/5065/>

² <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/n-4521-2018/arthro-33-nomos-4521-2018>

«Το όραμα μιας προσχολικής αγωγής μέχρι το 6ο έτος της ηλικίας, αντιμετωπίζεται με ενιαίο τρόπο στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης. Σύμφωνα με έρευνες, η επένδυση στην προσχολική αγωγή είναι η μεγαλύτερη επένδυση που μπορεί να κάνει μια κοινωνία σε σχέση με κάθε άλλη εκπαιδευτική βαθμίδα. Στην Ελλάδα συναντάμε μέχρι σήμερα κατακερματισμό αυτών των αρμοδιοτήτων. Η Κυβέρνηση επιλέγει την άρση της πολυδιάσπασης αυτής, υπό το Υπουργείο Παιδείας ώστε να δοθεί στην προσχολική αγωγή ενιαία κατεύθυνση. Ο στόχος είναι η ανάπτυξη κοινού εκπαιδευτικού προγράμματος, η αύξηση της συμμετοχής στην προσχολική αγωγή και υπογραμμίζουμε και την έγκαιρη αντίληψη αναπτυξιακών προκλήσεων στα παιδιά με στόχο την έγκαιρη παρέμβαση»

Η εκπαιδευτική κοινότητα αυτές τις ημέρες αναρωτιέται για το τι μέλει γενέσθαι της δημόσια εκπαίδευσης και τι σημαίνουν όλα αυτά για το Δημόσιο χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο

Τι σημαίνει άρση πολυδιάσπασης και ενιαία κατεύθυνση;

Είναι γεγονός ότι όταν μιλάμε για προσχολική αγωγή και εκπαίδευση δε μιλάμε για κάτι ενιαίο, ούτε ομοιογενές ανάμεσα στις χώρες της Ευρώπης, αλλά ούτε και εκτός Ευρώπης. Γεγονός αποτελεί ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του Δικτύου «Ευρυδική» (<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/>) όλες οι χώρες της Ευρώπης προσπαθούν να αυξήσουν τη συμμετοχή των παιδιών στην ποιοτική προσχολική αγωγή και εκπαίδευση. Επιπλέον, όλες οι χώρες της Ευρώπης έχουν όμως διακριτή συστηματική διδασκαλία για την εκπαίδευση των παιδιών πριν την έναρξη του Δημοτικού στο πλαίσιο της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED), που αλλού ονομάζεται προδημοτική εκπαίδευση (Κύπρος), αλλού πρώιμη εκπαίδευση (Φινλανδία), αλλού σχολείο παιδικής ηλικίας (Ιταλία), αλλού Νηπιαγωγείο (Δανία, Ελλάδα), αλλού προσχολικό σχολείο (Γαλλία) κ.ά. και όλες εντάσσονται στο επίπεδο ISCED 020³. Οι διαφορετικές επιλογές συνδέονται άρρηκτα με τις ιστορικές παραδόσεις κάθε χώρας, με το ρόλο της οικογένειας σε αυτές, αλλά και με τις σπουδές των εκπαιδευτικών.

Ο διακριτός ρόλος των δομών (παιδικών σταθμών και Νηπιαγωγείων), που αναφέρεται από τον υπουργό ως κατακερματισμός, δε σημαίνει και υποβάθμιση. Μάλιστα, όπως είναι γνωστό, όσο περισσότερο αναπτυγμένη είναι μια κοινωνία, τόσο πιο ειδικευμένες υπηρεσίες παρέχει στους πολίτες της. Στην Ελλάδα, αυτό στην εκπαίδευση, οδήγησε στο διαχωρισμό παιδικών σταθμών και Νηπιαγωγείων, όπου τα μεν πρώτα υπάγονταν στο υπουργείο Υγείας και τώρα στο Εργασίας, ενώ τα δεύτερα στο Παιδείας. Λόγω της διακριτής του δομής, όλα αυτά χρόνια, το ελληνικό Νηπιαγωγείο αναμφίβολα παρέχει περισσότερο εξειδικευμένη και υψηλού τύπου αγωγή και εκπαίδευση.

³ <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/node/23218>

ΕΡΩΤΗΜΑ 2^ο

Τι σημαίνει ανάπτυξη κοινού εκπαιδευτικού προγράμματος;

Οι εκπαιδευτικοί πάντα υποστήριζαν πως πρέπει να υπάρχει μια συνέχεια στα προγράμματα σπουδών (14χρονη εκπαίδευση) και μια ομαλή μετάβαση από το ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο στο άλλο, μια συνέχεια για το παιδί και μια συνεργασία των εν δυνάμει υποσυστημάτων (οικογένεια – νηπιαγωγείο – δημοτικό σχολείο). Η συνέχεια αυτή συμβάλλει στην προσαρμογή των παιδιών στις νέες αλλαγές, συντελεί στη σχολική τους εξέλιξη, στην κοινωνικοποίηση τους, στην ακαδημαϊκή τους πορεία (Γουργιώτου, 2008). Αυτό όμως δε σημαίνει κοινό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για όλες τις βαθμίδες (0 - 18), αλλά αναλυτικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες των παιδιών κάθε ηλικίας, σεβόμενοι τους προσωπικούς ρυθμούς ανάπτυξης των παιδιών, αναλυτικά προγράμματα που δημιουργούν λειτουργικές μεταβάσεις από τάξη σε τάξη και από βαθμίδα σε βαθμίδα, αλλά και με κοινές κατευθυντήριες παιδαγωγικές γραμμές.

ΕΡΩΤΗΜΑ 3^ο

Αποτελεί η παροχή δημόσιας, ποιοτικής εκπαίδευσης για όλους τους πολίτες προτεραιότητα για το Υπουργείο Παιδείας;

Ωστόσο, όταν το αγαθό δεν παρέχεται από την Πολιτεία αλλά από τρίτους, θα συμβαίνει υπό την αυστηρή εποπτεία της πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας, με όρους και προϋποθέσεις;

Για μας τις/τους Νηπιαγωγούς αυτό είναι πολύ σημαντικό, να υπάρχει ποιοτική εκπαίδευση και ειδικά στην περίπτωση μας που η εκπαιδευτική διαδικασία αφορά μικρά παιδιά. Όμως, η πραγματικότητα έχει δείξει ότι ο χώρος αγωγής και εκπαίδευσης της προσχολικής ηλικίας, γίνεται συχνά αντικείμενο εκμετάλλευσης ανθρώπων με μοναδικό στόχο το κέρδος, με αποτέλεσμα το προσωπικό (συνήθως απόφοιτοι ΙΕΚ, ή πρώην ΤΕΙ) όχι μόνο να αμείβονται με τον κατώτερο μισθό, αλλά να διεκπεραιώνουν πλήθος εργασιών που δεν είναι στο καθήκοντολόγιό τους (όπως συνοδεία με σχολικά, υποχρεωτικά καλοκαιρινά camp).

ΕΡΩΤΗΜΑ 4^ο

Τι σημαίνει ελεύθερη επιλογή σχολείου, και πως ίσως συνδέεται με την «λεγόμενη πολυδιάσπαση» όταν ήδη στους παιδικούς σταθμούς υπάρχει η ελεύθερη επιλογή διαμέσου των voucher;

Η ελεύθερη επιλογή σχολείου⁴, ειδικά για το χώρο της Προσχολικής Αγωγής, είναι η μεταφορά κρατικών πόρων στην ιδιωτική μέσω voucher;

Η ελεύθερη επιλογή σχολείου εκτός από τις κατηγοριοποιήσεις σχολείων που θα γίνουν άμεσα, αν εφαρμοστεί, δε σημαίνει και παράλληλα την άρση της υποχρέωσης της

⁴ <https://oiele.gr/eleftheri-goneiki-epilogi-kai-vouchers-sto-programma-tis-nd-to-telos-tis-dimosias-ekpaidefsis/>

πολιτείας να χτίσει νέα σχολεία, εκεί που δεν υπάρχουν ή είναι παλιά, να επιμορφώνει συνεχώς τους εκπαιδευτικούς;

Η απουσία της πολιτείας να παρέχει δημόσια και δωρεάν τα δημόσια αγαθά της υγείας και της παιδείας, έχει δημιουργήσει στο γενικότερο χώρο της προσχολικής και της ειδικής αγωγής μια «βιομηχανία παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών» που ανθίζει και εκθρέφεται εισπράττοντας από τις χειμαζόμενες ελληνικές οικογένειες εκατομμύρια ευρώ.⁵ Αυτό σε συνδυασμό με το voucher που ήδη έχει εισαχθεί στους παιδικούς σταθμούς (αλλά όχι ακόμη στο δημόσιο σχολείο) αποτελεί ένα από τα κεντρικά μέτρα του νεοφιλελευθερισμού. Στη νεοφιλελεύθερη συλλογιστική (Μίλτον Φρίντμαν) οι μαθητές και γονείς είναι οι πελάτες που αγοράζουν προϊόντα και τα σχολεία γίνονται καταστήματα που τα πουλούν. Το σχολείο πια μετατρέπεται σε αυτόνομη επιχείρηση και η παιδεία εμπορευματοποιείται με στόχο το κέρδος.

ΕΡΩΤΗΜΑ 5^ο

Τι εννοεί το Υπουργείο όσον αφορά στην έγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση;

Ως προς την ανίχνευση: Είναι γνωστά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν μέχρι σήμερα τα ΚΕΔΑΣΥ (Κέντρα διεπιστημονικής αξιολόγησης, συμβουλευτικής και υποστήριξης) ως προς τη στελέχωση, τους χώρους και τα εργαλεία, τα οποία έχουν οδηγήσει σε μη έγκαιρη αξιολόγηση και υποστήριξη των σχολείων, των μαθητών και των οικογενειών τους.

Ως προς την έγκαιρη παρέμβαση: Η έγκαιρη παρέμβαση για να είναι έγκαιρη πρέπει να παρέχεται σε όσο το δυνατόν μικρότερη ηλικία. Αντίθετα, μέχρι σήμερα, τα νηπιαγωγεία - στα οποία φοιτούν μαθητές από 3.8 έως 7.5 ετών - αντιμετωπίζουν σοβαρές ελλείψεις σε σταθερές δομές παροχής ειδικής εκπαίδευσης (Τμήματα Ένταξης, ειδικά νηπιαγωγεία). Ταυτόχρονα, οι εκπαιδευτικοί παράλληλης στήριξης και το ειδικό βοηθητικό προσωπικό, αν και απαραίτητο, συχνά μοιράζεται μεταξύ σχολείων ή τμημάτων ενώ σε αρκετές περιπτώσεις δεν παρέχεται ποτέ.

Ως νηπιαγωγοί, θεωρούμε ότι η επίλυση των προβλημάτων των ΚΕΔΑΣΥ, ώστε να ανταποκρίνονται εγκαίρως στο ρόλο τους, η ίδρυση και λειτουργία ενός Τμήματος Ένταξης σε κάθε νηπιαγωγείο, η παροχή βοηθητικού προσωπικού και παράλληλης στήριξης – όπου και όταν χρειάζεται (καθόλη τη διάρκεια του έτους), είναι ο μόνος τρόπος ώστε να υπάρχει έγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Τα παραπάνω αποτελούν πάγια αιτήματά μας τα οποία, παρά τις συνεχείς παρεμβάσεις μας, δεν έχουν ικανοποιηθεί ως τώρα.

Προτίθεται το Υπουργείο να τα υλοποιήσει;

Επίσης, η επαρκής αντιμετώπιση των δυσκολιών των μαθητών/τριών και των οικογενειών απαιτεί την παροχή υποστηρίξης από την πολιτεία με κοινωνικές υπηρεσίες, οικονομική ενίσχυση των οικογενειών και δωρεάν θεραπευτικά προγράμματα για τους μαθητές. Τα

⁵ <https://oiele.gr/%ce%b1%ce%bc%ce%b5%cf%83%ce%b7-%ce%b5%cf%86%ce%b1%cf%81%ce%bc%ce%bf%ce%b3%ce%b7-%cf%84%ce%b7%cf%83-%cf%85%cf%80%ce%bf%cf%87%cf%81%ce%b5%cf%89%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%b7%cf%83-%ce%b4%ce%b9%cf%87%cf%81/>

παραπάνω θα ενισχύσουν το ρόλο του σχολείου και θα εξασφαλίσουν την ουσιαστικά έγκαιρη παρέμβαση.

Ποιες είναι άραγε οι θέσεις και οι προθέσεις της Κυβέρνησης στον τομέα αυτό;

ΕΡΩΤΗΜΑ 6^ο

Ως προς την αναφορά του Υπουργού ότι όλα τα παιδιά είναι μοναδικά, όλα τα παιδιά χρειάζονται ειδική προσοχή, ειδικό ενδιαφέρον και κυριολεκτικά ειδική αγωγή. Πώς θα γίνει αυτό;

Πώς θα υλοποιηθεί στην πράξη η εξατομικευμένη και διαφοροποιημένη αγωγή και εκπαίδευση, όταν σε ένα τμήμα 25 παιδιών (και εν δυνάμει 27 βάσει νόμου) αντιστοιχεί μία/ένας Νηπιαγωγός, όταν σε όλη την Ευρώπη είναι τουλάχιστον δύο; Πώς μπορεί μια/ένας Νηπιαγωγός μόνη/ος του να αφιερώσει την ειδική προσοχή που χρειάζεται ο κάθε μαθητής/τρια όταν σε κάθε τμήμα Νηπιαγωγείου υπάρχουν τουλάχιστον ένα νήπιο με σοβαρές μαθησιακές δυσκολίες;

Αν η έμφαση στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση που προανήγγειλε ο πρωθυπουργός δεν συνοδευτεί με στελέχωση ενός επιπλέον εκπαιδευτικού ανά τμήμα, τότε η αναβάθμιση της προσχολικής εκπαίδευσης είναι καταδικασμένη να παραμείνει στα χαρτιά.

Ζητάμε από τη ΔΟΕ στην επικείμενη συνάντηση με την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας να θέσει όλα τα παραπάνω ερωτήματα και να απαιτήσει να πάρει απαντήσεις για το σχεδιασμό, καθώς και να διαμορφώσει το σχέδιο δράσης για το Νηπιαγωγείο.

ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ:

- Μείωση του αριθμού των νηπίων σε 1:15 ανά νηπιαγωγείο, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα υλοποίησης του παιδαγωγικού προγράμματος του Νηπιαγωγείου
- Μείωση του διδακτικού ωραρίου των Νηπιαγωγών στο επίπεδο του ωραρίου των συναδέλφων των πολυθεσιών σχολείων της πρωτοβάθμιας με καθολική εφαρμογή της κλιμάκωσής του αναλόγως των χρόνων υπηρεσίας και απώτερο στόχο την εξίσωσή του με το ωράριο της Β/θμιας για όλους τους εκπαιδευτικούς. Υπολογισμός ολοκλήρου του χρόνου παραμονής των παιδιών στο Νηπιαγωγείο ως διδακτικού χρόνου για τους/τις Νηπιαγωγούς.
- Ανέγερση νέων κτηριακών υποδομών, ικανών να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης
- Ίδρυση τμημάτων ένταξης σε όλα τα νηπιαγωγεία. Ικανοποίηση όλων των αιτημάτων για παράλληλη στήριξη
- Ίδρυση νέων Νηπιαγωγείων και άμεσος μόνιμος διορισμός των απαιτούμενων Νηπιαγωγών
- Διορισμός όλων των αναπληρωτών εκπαιδευτικών.
- Διατήρηση του αυτοτελούς χαρακτήρα του παιδαγωγικού προγράμματος του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου
- Ενδυνάμωση του αντισταθμιστικού ρόλου του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου.
- Τήρηση της αναλογίας παιδιών / τετραγωνικών μέτρων με βάση τις προδιαγραφές ΟΣΚ (1 παιδί ανά 3 τετραγωνικά μέτρα)
- Εξασφάλιση δωρεάν μεταφοράς νηπίων και προνηπίων

- Διορισμό μόνιμου βοηθητικού προσωπικού (καθαρίστριες, τραπεζοκόμοι, σχολικοί βοηθοί, σχολικοί νοσηλευτές)
- Ομάδα υποστήριξης εκπαιδευτικού έργου. Διορισμός μόνιμου ειδικού επιστημονικού προσωπικού (σχολικοί ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, εργοθεραπευτές και λογοθεραπευτές)
- Ίδρυση και στελέχωση τάξεων υποδοχής
- Στελέχωση των νηπιαγωγείων με εκπαιδευτικούς μητρικής γλώσσας για τα παιδιά των προσφύγων,
- Αύξηση της χρηματοδότησης, ειδική χρηματοδότηση για παιδαγωγικό υλικό ώστε να διασφαλιστεί ο δωρεάν χαρακτήρας του Νηπιαγωγείου.
- Ακύρωση οποιασδήποτε προσπάθειας υπαγωγής των νηπιαγωγείων στους Δήμους
- Σε κάθε νηπιαγωγείο να τοποθετηθεί και μια νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής για τη στήριξη παιδιών με εκπαιδευτικές ανάγκες
- Δωρεάν σίτιση όλων των παιδιών και δωρεάν εμβολιασμούς για όλα τα παιδιά